

آبونه

سنه ۴۰ غروش ۲۵ غروش
ممالك اجنبیه ایچین ۱۰ فرانق ۶ فرانق

نسخه سی ۵۰ یاره

دوردنجی سنه

ایجتیهاد

مؤسسه

عبداللہ صبروت

اداره خانه

ایستانبول . جفال اوغلنده دائره اجتهاد
Adresse: Idjtihad Constantinople

نومرو ۶۱ - ۱۱ نیسان ۱۳۲۹

حریت فکریه یه خادم ، پنجشنبه کونلری چیقار ، اقتصادی ، اجتماعی ، ادبی مجموعه

ألفبا مسئلهسی

مالك برملتک ، بردن بره یکی بر ألفبا قبول ایتسی ممکن
وجائز میدر ؟ نهایت ، ألفباضری اصلاح ایدرک قولایلا-
شدرمق قابل دکلای در ؟ ..
بو مسئلهلرک هر بریسنی آیری آیری وکال اهمیتله
تدقیق ایتلی یز :

۱ - یاریم عصر ایچنده بوتون دنیای وله وحیرت
ایچنده براقه حق قدر بویوک برسرعتله ترقی ایتیش اولان
ژاپونلرک ألفباسی ، بزمکندن یوزلرجه قات ده زوردر :
اونلرک ایکی نوع حرفلری واردر ؛ بر نوعی کندیلرینه
مخصوص ، او بر نوعی چینیلردن آلینمدر ؛ برنجیلر
یالکزی الی دانهدر ، فقط ایکنجیلر یکریمی اوتوز بیکدن
فضلهدر . ژاپونلر علملری ویکی کلهلری خصوصی
حرفلری ایله فقط باشقه کلهلری چین حرفلری ایله
یازیورلر ، ومکتبلرده چوجوقلرینه ایکی بیکدن زیاده
حرف اوکره تیورلر ، عالم وادیب اولق ایچون ایسه ،
اون بش یکریمی بیکدن زیاده حرف اوکره نمکه مجبور
اولیورلر !!

ألفبانک زورلانی ترقیه مانع اولسهیدی ، ژاپونلرک
ترقی یولنده بر آدیم بیله آتاماماسی ایجاب ایدردی ...
۲ - تاریخ ، بویوک بر ماضی وادیبات صاحبی
ملتلردن هیچ برینک ألفباسنی دیکشدریم بیلدیکنه دائر
بر مثال کوسترمیور .

ألفبا مسئلهسی - برقچ سنهدن بری - شایان دقت
نشریات و مناقشاته زمین تشکیل ایتدی . بومسئله یی حل
ایچون کسدریمه بریولدن کیده رک « حرفلری دیکشدریمک »
لازم اولدیغنه اعتقاد ایدنلر - صوک زمانلرده - ایچیه
چوغلادی ... بو « تبدیل حروف طرفدارلری » نک
بر قسمی طوغریدن طوغری یه لاتین حرفلرینک قبول
ایدیسنی تکلیف ایتدی ، دیگر قسمی یکی و خصوصی
حرفلر احداث وایجاد ایتمه چالیشدی ؛ فقط هپسی
شیمدیکی ألفبایی براقادجیه ترقی ایده میه جکمری ادعا
ایتدی ... اونلرک فکرنجیه ، ألفبامزک نواقصی ، عدم
ترقیمزک الک اهمیتلی اسابندندر : حرفلریمزک متعدد شکلی
اولماسی اوکره نیلملرینی زورلاشدیریور ، صوائتمزک
ناقص اولماسی برحق کلهلرک یازی ایله افاده سنی امکان
خارجنه چیقاریور ؛ بوسبیله مکاتب غیرمسلمهده « علم
اوکره تمک » ایچون قوللانیلان زمان بزممکتبلرده « قرائت
اوکره تمک » ایله کچیریلیور !! بو حال بویله دوام ایتدیکه ،
بزم ایچون حقیقی وسریع برترقی قابل اولمه میه جقدر ...
فی الواقع ، ألفبامزک پک زور و قصورلو اولدینی
انکار قبول ایتز حقیقتلردندر . فقط عجبا ألفبامیزک
بو زورلانی ، عدم ترقیمزک اسبابی آراسنده حقیقتاً اهمیتلی
بر موقع صاحبی میدر ؟ بزم کبی اوزون بر ماضی ادبی یه

محرومیتی در ، بعض لغت کتابلرنده یاییلدیگی کبی ، «و» حرفه متعدد شکللر ویریلیرسه ، ألفباصر پک بویوک بر نقصاندن قورتاریلش اولور .

— ألفباصرک اک زیاده کوزه چارپان قصورلرندن بریسیده : مطبعه حرفلرنده شکللرک چوقلغی در . فقط بوشکللرک قسم اعظمی لزومسزدر ، محضایازییه کوزللك ویرمک مقصدی ایله احداث ایدیلشدر ؛ بونلرک بویله لزومسز اولانلرینی طی ایدهرک مقدارینی آزالتمق قابلدور . ایکی بوجوق سنه قدر اول معارف نظارتنده تشکل ایتش اولان املا قومیسونی اعضاسندن برذات ، مطبعه حرفلری حقنده تدقیقات اجرا ایتش ، و بونلرک مقدارینی همان همان یارییه اینسیرمک قابل اولدیغی آکلامش ایدی ؛ هر حالده ، «تجدد» ی «تجدد» ، «عالم» ی «عالم» ، «روسیا» ی «روسیا» ، «ایکی» ی «ایکی» ... صورتنده یازمغه قرار ویریلنجبه مطبعه حرفلری مقدارینک ائیجه آزالدیغی کوروله جکدر .

«تورکجه یازی ما کینهلری» بو خصوصده پک مقنع بر دلیل تشکیل ایدر : اوزون مدت — مطبعه حرفلری مقدارینک چوقلغی نظردقته الینهرق — «تورکجه یازی ما کینهسی» یاییلامایهجنی ظن ایدیلش ایدی . شیمدی هرکس کوریورکه ، آوروپانک یازی ما کینهلرینی — بر دیش بیله علاوه ایتهدن — «تورکجه یازی ما کینهسی» حالینه کتیرمک قابل اولیور .

— چوجوقلریمزک مکتبلرده چاپوق اوقوبوب یازما اوکره نه مه مسنده اصول تدریسیمزده کی فاحش نقصان و خطالرکده بویوک بر حصه سی واردر .

بوراده ، بویوک نقصان و خطالری اوزون اوزادییه ایضاح ایتیه جکم ؛ بالکز ، بو خصوصده بر فکر ویره بیلمش اولوق اوزره بر مثال کوستره جکم :

معلملرک فوق العاده بویوک بر اکثریتی ، ألفبا اوکره تمک ایچون هجا اصولی تعقیب ایدیورلر : چوجوقلره «جیم ألف = جا» ، «دال واو = دو» دییور ، و دیدیریورلر .

فی الواقع رومانیا لیلر ، اولجه اسلاولرک «کیریل» حرفلرینی قوللانیرکن بالآ خره بونلری براقهرق لاتین حرفلرینی قبول ایتشلردر . فقط اونلر بونی یاپدقلری وقتدها اهمیت ویریله بیله جک بر ادبیاته مالک بولونمیورلردی ؛ فضله اولهرق بو حرکتلری ایله هر شیدن زیاده ملی رغایه تعقیب ایدیورلردی : رومانیا لیلر ، اساساً لاتین اولدقلری حالده اسلاو ملتلر آراسنده صیقیشوب قالمشلردی ؛ وضعیت جغرافیهلری اعتباری ایله اسلاولره تمثل ایتک ساونلر آراسنده اریمک تهلهکسه معروض بولنیورلردی ؛ اسلاو حرفلرینک استعمالی بوتهلکینی تزید ایدیوردی ؛ اونلر «کیریل» حرفلرینی ایشته بونک ایچون براقشلردی ، ولاتین حرفلرینی قبول ایتمکه اصل آتالرینک ألفباسنه دونمش اوله جقلرینی ادما ایتشلردی ..

ژاپونلر ، تجددده فوق العاده سرعت و جرأت کوستردکلری حالده بیکلرجه حرفلردن متشکل اولان یازیلرینی دیکشدرمدیلر ؛ حتی اصل ژاپون حرفلری ایله یازی یازمق ممکن اولدیغی حالده بیله چین حرفلرینی براقادیلر .. چین وقورا ایله ژاپونیا آراسنده کی معنوی روابطک اک اهمیتیلرندن بری اولان بو «یازی رابطهسی» نی کسوب قوپارمانک ضررلرینی نظردقته آلهرق ، اوبیکلرجه چین حرفلرینی قوللانمغه — اوکره نوب اوکره تمکه — دوام ایتدیلر ..

۳ — ألفباصزده کی نقصان وزورقلرک پک چوغی قولایلقله ازاله اولونه بیلیر :

— بوزورقلرک بویوک بر قسمی املا مزده کی مناسبتسز لکدن نشأت ایدیور .

حروف املا استعمالنه اهمیت ویریلهرک هجالتما مالنیرسه ، هر کله نک سویله ندیکی کبی یازیلماسی اساسی قبول اولونورسه ، املا ده کی قرار سز لغه وتشتته نهایت ویریلیرسه .. یازیمزده کی زورلغک پک بویوک بر قسمی بردن ازاله ایدیلش اولور . — ألفباصرک اک بویوک قصورلرندن بریسی «وهک» مختلف تلفظلرینه دلالت ایده جک خصوصی حرفلردن

کورور کورمز - اونی یاغلامق وتعمیر ایتک ایچون هیچ
برشی یاپمادن - باشقه ما کینه لره کوزدیکن برما کینیستک
حاله بکزه یورز ...

— ارنکوی : ۶ نیسان ۳۲۹ —

ساطع

حوایج قانونی مر

قوانین اساسیه مر

بزم تاریخ قانونیزده ایکی مهم یا کاشلنی قید و تثبیت
ایدیورم : جودت پاشانک مجله احکام عدلیه سی ؛ مدحت
پاشانک قانون اساسیسی . مجله یی نه دن بیوک برخطوؤ
ارتجاع تلقی ایتدیگمی « اسلامده وجوب تجدد » [۱] ده ،
وبو « حوائج قانونیه مر » سلسله سنک دیکر فصللارنده شرحه
لازم کلن توضیحاتده بولندیغم کبی پک یقینه نشر ایدیله جک
اولان « اتحاد اسلام » نام جلد مک « اجتهاد » فصلنده
عریض وعمیق بیان اتمکده سم .

بوراده بر آرز مدحت پاشان بحت ایدلم :

شبهه سز ، مدحت پاشا ، عثمانلی ملتک یئتشدیردیکی
اعظامدندر . بو ذاتک حسن نیتی ، غیری ، ملتته بیوک
بیوک خدمتار ایتک ایسته دیکی انکار اولونه ماز . آثاری
کوچک کورمک ایسه فکرجه بیوک برکفران نعمتدر .
مدحت پاشا بیوک بر والی ، مقتدر بر اداره قوماندانی ،
قابلیتی بر جدددر . طونه ده ، بغدادده بو اولوالعزم عثمانلینک
میدانه کتیردیکی شیر دیه ییلیرم که نامنک الی الابد خیر ایله
یادی ایچون بر سبب واقیدر .

فقط پسقو لوزی وقانون اساسی مسئله سنه کلنجه ایش
دکیشیر . مدحت پاشا ، عقیده عاجزانه بجه ، فطانت و کیاست ،

[۱] « اجتهاد » ک ۳۹ ، ۴۰ ، ۴۱ نجی نسخه لرینه مراجعت

اولنه .

بو بحالاماده منطقدن ذره قدر اثر وارمیدر ؛ « جیم آلیف » ک
نه ایچون « جا » ، « دال واو » ک نه ایچون « دو »
اوقونه جغه عقل ایردیرمک قابل میدر ؛ « جیم » دینیه -
جکنه یا « ب » ت کبی « جه » و یاخود « ر » خ
وزننده « ج » دینیلسه ، « آلیف » دینیه جکنه « آ »
« واو » دینیه جکنه « ئو » دینیلسه ... بحالاما یوزقات
دها منطقی وبالنتیجه دها سهل التفهم بر شکل آلمش
اولمایه جقمی در ؟

مکتبلر یزده معتاد اولان اصول تدریس ،
هجالردن هر برینک آیری آیری ازرله نهمه سنی استلزام
ایدر ؛ بو اصول تدریسده بحالامایه محاکمه واستدلالک
همان هیچ معاوتی اولماز :

بر چو جوق « جیم آلیف » ک « جا » ، « ری آلیف » ک
« را » اوقونه جغنی اوکره نمکله « قاف آلیف » ک « قا »
اوقونه جغنی استدلال ایده مر ؛ حالبوکه « ج-آ » نک « جا » ،
« ر-آ » نک « را » اوقونه جغنی اوکره ندکدن صوکر
« خ » وزننده تلفظ اولونه جق « ق » ایله « آ » نک « قا »
صورتنده اوقونه جغنی استدلال ایتکده هیچ کوچک
چکمز .. اونک ایچون ألفبائی برنجی صورته اوکره نمک ،
ایکنجی صورته اوکره نمکدن قات قات دها زور اولور ..
شو حاله کوره ، شبهه ایتهمک لازم کلیرکه ، اصول
تدریسی اصلاح ایتکله ، چو جوقلرک اوقویوب یازما
خصوصنده چکدکلری زحمتی پک چوق آزالتمق قابلدور .

بن ، ایسته - خطوط اساسیه سنی کوستردیکم -
بوملاحظه لره بناء ألفبامزی دیکشیدیرمک لازم اولدیغنی
ادعا ایدنلرک فکرینه اشتراک ایتیمورم ، ایلیمزده کی ألفبائی
اتمام ایدره ک ، املا مزه انتظام ویره رک ، اصول تدریسی مز
اصلاح ایدره ک - .. یازیمزده کی مشکلاتی ازاله ایتک
قابل ولازم اولدیغنه اعتقاد ایدیورم .. وظن ایدیورم که :
اصلاح واکمال ایچون هیچ برشی یاپمادن « آخ » ، بوالفبامز ؛
دیمکله ، اوکنده کی ما کینه نک سرعتله ایشله مدیکنی